

Suxestión ao Concello de Ourense para que respectando a autonomía local, valore a conveniencia de implementar un instrumento de mediación e convivencia cidadá, que cun enfoque pedagóxico e pacífico oriente ás partes en conflito co fin de procurar unha solución eficaz que resolva a problemática da veciñanza da comunidade afectada, minimizando a deterioración da calidade de vida das persoas implicadas, que se perpetúen ditas condutas no tempo e que se reduzan as súas consecuencias evitando, no seu caso, recorrer a outras instancias á vez que se consegue unha sociedade menos litixiosa.

Expediente: U.8.Q/1420/22

Santiago de Compostela, 20 de maio de 2022

Sr. alcalde:

Nesta institución iniciouse esta actuación de oficio, en aplicación do disposto no artigo 16 da Lei 6/1984, de 5 de xuño, da Valedora do Pobo, tras ter coñecemento a través das queixas e consultas formuladas pola cidadanía, que nas ocasións en que xorden problemáticas de convivencia entre a veciñanza dunha comunidade, pertúrbanse as relacións, xéranse conflitos que van deteriorando os vínculos e mínguase de xeito considerable a calidade de vida das persoas implicadas.

ANTECEDENTES

As persoas afectadas adoitan efectuar reiteradas chamadas á Policía Local e en moitas ocasións ven como única vía a fin de mitigar o conflito, xudicializar a problemática e acudir aos Tribunais de Xustiza.

Ante iso solicitamos informe a esa concello, que xa nolo remitiu (R.E.4001/22 de 11 de abril):

“Con data 25 de marzo de 2022 e número de rexistro de entrada 2022010831 tivo entrada no rexistro xeral de documentos deste Concello un escrito da Valedora do Pobo de data 23 de marzo de 2022, polo que se requiría emisión de informe sobre a existencia no Concello de Ourense dunha ordenanza que regulase os conflitos nas comunidades de veciños, así como a existencia dalgún recurso público para a abordaxe destes conflitos de xeito pacífico e pedagóxico.

En relación coa dita cuestión, comunícolle o seguinte:

1º) O Concello de Ourense carece dunha ordenanza específica para a regulación deste tipo de conflitos, para o que entendemos que o Concello carece de competencia legalmente atribuída (con independencia de que poidan existir ordenanzas municipais que regulan materias que, en ocasións, poden estar relacionadas con algún destes conflitos, como podería ser o caso da Ordenanza municipal de protección contra ruídos e vibracións).

2º) Igualmente, carécese de recursos públicos para a realización de funcións de mediación e conciliación.

3º) Como se indicou, estímase que os concellos carecen de competencias en materia de resolución de conflitos civís de vecindade, limitándose esta á regulación das relacións de vecindade nos espazos e vías públicas (pero non no interior das comunidades de veciños); por outra banda, e aínda que legalmente podería ser posible estudar a posibilidade de asumir esta competencia como competencia diferente das propias atribuídas por Lei, conforme ao disposto no artigo 7.4 da Lei de bases de réxime local, creando un servizo de conciliación ou mediación para estes casos, esta iniciativa non se considera oportuna, debido a que o Concello de Ourense ten xa un elevado número de competencias legalmente atribuídas e existen serias dificultades para garantir o correcto exercicio destas, o que, en definitiva, desaconsella asumir a iniciativa de crear novos servizos en ámbitos para os que, insistimos, carecemos de competencia.

O que lle comunico, para o seu coñecemento, manifestando a plena disposición deste Concello para a ampliación ou aclaración da información solicitada, se así se require por ese órgano estatutario..”

ANÁLISE

Á vista do que se manifesta no informe remitido por esa administración, cómpre facer as seguintes consideracións:

Primeira: Cando hai un problema de convivencia entre a veciñanza dunha comunidade con frecuencia solicítase a intervención da Valedora do Pobo. A problemática baséase na perturbación da convivencia interveciñal pola xeración de conflitos que van deteriorando as relacións diminuindo de xeito considerable a calidade de vida das persoas implicadas, e por extensión da propia comunidade.

Segunda: Ante este tipo de situacións e comportamentos, consideraríase axeitado enfocar a súa abordaxe de xeito pacífico e pedagóxico, brindando apoio ás partes implicadas, facilitando a comunicación cara a definir o problema, ventilar emocións, suavizar posturas, concretar solucións e restaurar dalgún xeito un nivel de convivencia social aceptable si estivera alterado.

Terceira: Cómpre partir da consideración de que a convivencia na comunidade implica a aceptación e o cumprimento das normas sociais que fan posible o exercicio dos dereitos individuais das persoas ao tempo que se fan compatibles co exercicio dos dereitos dos demais.

Cuarta: Por elo e coa finalidade de superar as situacións de conflito xurdido entre a veciñanza desas comunidades, un instrumento que podería incardinar orientación e apoio, auxiliando ás partes a fin de xestionar tanto o aspecto relacional como o asunto obxecto da denuncia sería a creación dunha oficina de convivencia cidadá ou calquera outro recurso similar.

A finalidade dun instrumento desta natureza, cuxa razón de ser inicial é a de converterse nun recurso ao servizo dos Axentes da Autoridade, facilitaría a comunicación entre as persoas interesadas e constituiría unha fórmula rápida, sinxela e eficaz onde se ofrecería ás partes un tempo e un espazo para atopar algunha solución que resolva a problemática de xeito que non se perpetúe no tempo con eventuais consecuencias impredecibles.

Quinta: Pola tipoloxía dos asuntos, así como pola proximidade das persoas afectadas, a mediación que se podería propoñer dende esa oficina procuraría reducir ao mínimo a burocracia e os trámites que acompañan a este tipo de procesos. Esta liña de intervención tería o propósito de conseguir con axilidade e eficiencia non so unha solución ao problema senón a consecución dun dos piares ou obxectivos fundamentais como é o de educar na convivencia.

Sexta: A "*Ley 7/1985, de 2 de abril Reguladora de las Bases de Régimen Local*" no seu artigo 25 di :"*El Municipio, para la gestión de sus intereses y en el ámbito de sus competencias, puede promover actividades y prestar los servicios públicos que contribuyan a satisfacer las*

necesidades y aspiraciones de la comunidad vecinal en los términos previstos en este artículo.”

Compre invocar así mesmo o *Real Decreto 2568/1986, de 28 de novembro polo que se aproba o Reglamento de Organización, Funcionamiento y Régimen Jurídico de las Entidades Locales*, nomeadamente os artigos 1, 4 e 5.

A Lei 5/1997, de 22 de xullo da Administración Local de Galicia, no seu artigo 80 prevé: “O municipio, para a xestión dos seus intereses e no ámbito das súas competencias, poderá promover toda clase de actividades e prestar tódolos servizos públicos que contribúan a satisfacer as necesidades e aspiracións da comunidade de veciños.”

Toda vez que os entes locais para regular determinadas condutas da cidadanía ou para organizar os seus propios servizos poden ditar disposicións de carácter xeral, como serían as ordenanzas e dita potestade normativa local é unha manifestación da súa autonomía local, esta institución da Valedora do Pobo vai formular unha resolución co obxectivo de que problemáticas como as expostas que temos coñecemento polas queixas ou consultas que se formulan, atopen unha vía de solución, que evite a xudicialización do conflito.

Todo elo dende a consideración por unha banda, de que a potestade de autoorganización e reglamentaria municipal constitúe un instrumento clave para encauzar as regras de xogo da convivencia cidadá satisfacendo as necesidades e aspiracións das comunidades veciñais e doutra, do respecto desta institución á autonomía municipal para a xestión dos seus intereses, acuñada pola Constitución no seu artigo 137 e pola Carta Europea de Autonomía Local en relación co artigo 140 da CE.

CONCLUSIÓN

Por todo o sinalado ata agora considerase necesario, en aplicación do disposto no artigo 32.1 da Lei 6/1984, do 5 de xuño, da Valedora do Pobo, facer chegar ao Concello de Ourense a seguinte SUXESTIÓN:

“Que respectando a autonomía local e a capacidade organizativa dese ente local, valore a conveniencia de implementar un instrumento de mediación e convivencia cidadá, que cun enfoque pedagóxico e pacífico apoie e oriente ás partes en conflito co fin de procurar unha solución áxil e eficaz que resolva a problemática da veciñanza da comunidade afectada, minimizando o deterioro da calidade de vida das persoas implicadas, que se perpetúen ditas condutas no tempo e que se reduzan as súas consecuencias evitando, no seu caso, recorrer a outras instancias ao tempo que se acada unha sociedade menos litixiosa.”

Agradézolle de antemán a acollida ao manifestado nesta resolución da Valedora do Pobo e recordámoslle a necesidade de que no prazo de un mes dea conta a esta institución da aceptación da suxestión formulada, no seu caso, e das medidas adoptadas para darlle efectividade, tamén no seu caso.

Ademais, facémoslle saber que, en aplicación do principio de transparencia, a partir da semana seguinte á data na que se ditou a presente resolución, esta incluírase na páxina web da institución.

O principio de publicidade das resolucións desta institución refórzase no artigo 37 da Lei 6/1984, cando prevé que a Valedora do Pobo, no seu informe anual ao Parlamento de Galicia, dará conta do número de tipos de queixa presentadas; daquelas que foron rexeitadas e as súas causas, así como das que foron obxecto de investigación e o seu resultado, con especificación das suxestións ou recomendacións admitidas pola administración pública galega.

Agradecéndolle a súa colaboración saúdoa atentamente

María Dolores Fernández Galiño
Valedora do Pobo